

Канцеларија парламентарног
војног повјереника БиХ

Ured parlamentarnog
vojnog povjerenika BiH

OFFICE OF PARLIAMENTARY
MILITARY COMMISSIONER OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Број:
Сарајево, 12. 02. 2018. године

ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БИХ

ДОМ НАРОДА
ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БИХ

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

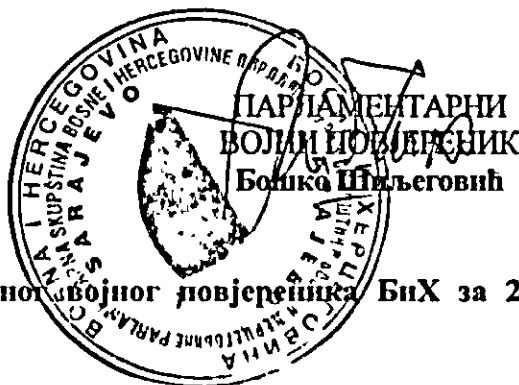
PRIMLJENO 13-02-2018			
Organizaciona jedinica	Klas. pravilnik oznaka	Redni broj	Broj priloga
05/3-	50-19-	424/18	

Предмет: Извјештај о раду парламентарног војног повјереника БиХ за 2017. годину

Поштовани,

У складу с чланом 5. став (1) Закона о парламентарном војном повјеренику Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", 51/09) у прилогу достављамо Извјештај о раду парламентарног војног повјереника БиХ за 2017. годину.

С поштовањем,

Прилог: Извјештај о раду парламентарног војног повјереника БиХ за 2017. годину

Достављено:

- наслову
- а/а

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

Канцеларија парламентарног
војног повјереника БиХ

Ured parlamentarnog
vojnog povjerenika BiH

OFFICE OF PARLIAMENTARY
MILITARY COMMISSIONER OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Број:
Сарајево, 12. 02. 2018.

**ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ
ПАРЛАМЕНТАРНОГ ВОЈНОГ ПОВЈЕРЕНИКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2017. ГОДИНУ**

Сарајево, фебруар 2018. године

САДРЖАЈ

1. УВОДНА РИЈЕЧ ПАРЛАМЕНТАРНОГ ВОЈНОГ ПОВЈЕРЕНИКА БИХ ...	2
2. СТАЊЕ ЉУДСКИХ ПРАВА И СЛОБОДА ПРОФЕСИОНАЛНИХ ВОЈНИХ ЛИЦА И КАДЕТА У ОРУЖАНИМ СНАГАМА БИХ И МИНИСТАРСТВУ ОДБРАНЕ БИХ.....	4
3. ПОСТУПАЊЕ ПО ПРИТУЖБАМА ПРОФЕСИОНАЛНИХ ВОЈНИХ ЛИЦА	6
3.1. Исхрана припадника Оружаних снага БиХ.....	6
3.2. Притужбе кандидата на Основној подофицирској обуци - раскид уговора о професионалној војној служби војника упућених на Основну подофицирску обуку.....	8
3.3. Тешкоће полазника Основне официрске обуке.....	10
3.4. Примјена позитивних правних прописа у области вредновања страних високошколских квалификација професионалних војних лица.....	10
3.5. Појединачни – специфични случајеви који су третирали колективне облике кршења људских права професионалних војних лица.....	12
3.5.1. Одређивање вршилаца дужности.....	12
3.5.2. Одређивање војно-евиденцијске специјалности.....	13
3.5.3. Ускраћивање права на накнаду за одвојени живот.....	14
3.6. Неусклађеност подзаконских аката Министарства одбране БиХ са Законом о служби у Оружаним снагама БиХ.....	16
4. ИЗДВОЈЕНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ПОСЈЕТАМА ПОЈЕДИНИМ КОМАНДАМА И ЈЕДИНИЦАМА ОРУЖАНИХ СНАГА БИХ И ТЕШКОЋАМА НА ТИМ ЛОКАЦИЈАМА.....	18
4.1. Ненајављена посјета Команди за обуку и доктрину Оружаних снага БиХ.....	18
4.2. Тешкоће на локалитетима „Гладна Брда“ и „Гламоч“.....	20
4.3. Ненајављена посјета Бригади тактичке подршке	22
5. САРАДЊА ПАРЛАМЕНТАРНОГ ВОЈНОГ ПОВЈЕРЕНИКА БИХ СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА.....	24
6. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ КОЈЕ ЈЕ КАНЦЕЛАРИЈА ПАРЛАМЕНТАРНОГ ВОЈНОГ ПОВЈЕРЕНИКА БИХ РЕАЛИЗОВАЛА У 2017. ГОДИНИ.....	26
6.1. Међународне активности.....	26
6.2. Остале активности које је Канцеларија војног повјереника реализовала током 2017. године.....	27

1. УВОДНА РИЈЕЧ ПАРЛАМЕНТАРНОГ ВОЈНОГ ПОВЈЕРЕНИКА БИХ

У складу са чланом 5. став (1) Закона о парламентарном војном повјеренику БиХ ("Службени гласник БиХ", број 51/09), парламентарни војни повјереник Босне и Херцеговине (у даљем тексту: војни повјереник) подноси Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине Извјештај о раду парламентарног војног повјереника Босне и Херцеговине за 2017. годину (у даљем тексту: Извјештај о раду 2017).

Сходно члану 1. став (2) Закона о парламентарном војном повјеренику БиХ, позиција војног повјереника установљена је са циљем јачања владавине права, заштите људских права и слобода професионалних војних лица и кадета у Оружаним снагама БиХ и Министарству одбране БиХ (даље у тексту: Министарство одбране), како је то гарантовано Уставом БиХ и међународним споразумима у његовом додатку. Војни повјереник независан је повјереник Парламентарне скупштине БиХ са надлежношћу за: а) истраживање специфичних питања по упутству Парламентарне скупштине БиХ и Заједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ. Упутства се могу издати само ако се питање не разматра у оквиру дјеловања Заједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ, а војни повјереник може и сам затражити да Заједничка комисија за одбрану и безбједност БиХ изда упутства за истраживање специфичних питања; б) предузимање активности на основу сопствене процјене када у вршењу својих надлежности добије информације од чланова Парламентарне скупштине БиХ, или разматрањем притужби војних лица и кадета, те на било који други начин уочи околности које упућују на кршење људских права и слобода војних лица и кадета.

У истрагама које су вођене првенствено по притужбама професионалних војних лица и кадета у 2017. години, потом по упутствима Заједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ те по службеној дужности на основу сазнања војног повјереника, у извјештајном периоду уложени су напори на афирмацији и заштити основних права професионалних војних лица и кадета. Осим наведеног, најављене и ненајављене посјете војног повјереника командама и јединицама Оружаних снага БиХ (укупно 16 посјета) биле су значајан извор информација о стању људских права припадника Оружаних снага БиХ, а слика са терена најбољи је показатељ стварног стања права „грађана у униформи“.

Све наведено допринијело је да Канцеларија парламентарног војног повјереника БиХ ужива велико повјерење код самих подносилаца притужби. Битан елемент без којег би било отежано реализовање активности из надлежности војног повјереника јесте и подршка коју је Заједничка комисија за одбрану и безбједност БиХ пружала Канцеларији парламентарног војног повјереника БиХ. Такође, ни током овог извјештајног периода није изостала подршка раду институције од Женевског центра за демократску контролу оружаних снага (DCAF), који има и дугогодишњу сарадњу са Заједничком комисијом за одбрану и безбједност БиХ, кроз пројекат Подршка рада

Канцеларије парламентарног војног повјереника БиХ у виду јачања капацитета институције кроз финансирање два сарадника (правника).

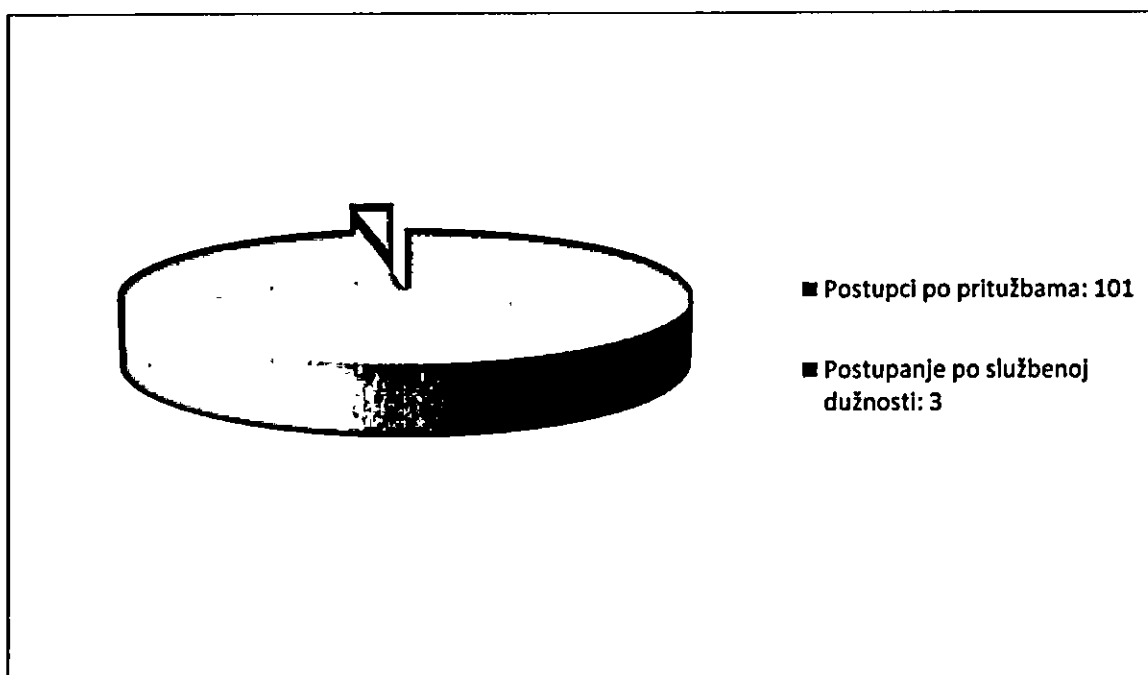
На основу ове дугогодишње сарадње, на приједлог Женевског центра за демократску контролу оружаних снага (DCAF), БиХ и Канцеларија парламентарног војног повјереника БиХ ће бити домаћини 11. међународне конференције институција омбудсмена за оружане снаге (International Conference for Ombuds Institutions for the Armed Forces – ICOAF). Парламентарна скупштина БиХ (Колегијум Представничког дома на 49. сједници, одржаној 30. 05. 2017. године) дала је сагласност да БиХ и војни повјереник буду домаћини и организатори 11. међународне конференције институција омбудсмена за оружане снаге, која ће бити одржана у јесен 2019. године. Међународна конференција институција омбудсмена за оружане снаге је већ годинама значајна платформа за међународну сарадњу институција омбудсмена из више од 50 земаља свијета. Размјена искустава и добрих пракси које омогућава конференција допринијели су побољшању рада Канцеларије парламентарног војног повјереника БиХ, као једине институције у региону специјализоване за заштиту људских права припадника оружаних снага.

У Извјештају о раду 2017. најприје ће бити приказани статистички подаци о броју поступака вођених у Канцеларији парламентарног војног повјереника БиХ у извјештајном периоду. Након тога ће бити наведене кључне области у којима је евидентно кршење људских права одређеног броја припадника Оружаних снага БиХ по истом основу, затим преглед једног броја препорука, закључака, ставова, запажања и иницијатива за побољшање стања људских права које је војни повјереник упутно Министарству одбране БиХ и Заједничком штабу Оружаних снага БиХ. Један број информација војног повјереника о посјетама појединим командама и јединицама Оружаних снага БиХ биће саставни дио Извјештаја о раду 2017. у сврху приказа услова живота и рада припадника Оружаних снага БиХ (све информације се достављају Министарству одбране БиХ, Заједничком штабу Оружаних снага БиХ, посјећеној јединици као и Заједничкој комисији за одбрану и безбједност БиХ). У Извјештају о раду 2017. биће наведена и врло добра сарадња војног повјереника са поименично наведеним организацијама и институцијама. На крају, као додатак годишњем извјештају, истакнут је преглед осталих активности Канцеларије парламентарног војног повјереника БиХ реализованих током 2017. године.

2. СТАЊЕ ЉУДСКИХ ПРАВА И СЛОБОДА ПРОФЕСИОНАЛНИХ ВОЈНИХ ЛИЦА И КАДЕТА У ОРУЖАНИМ СНАГАМА БИХ И МИНИСТАРСТВУ ОДБРАНЕ БИХ

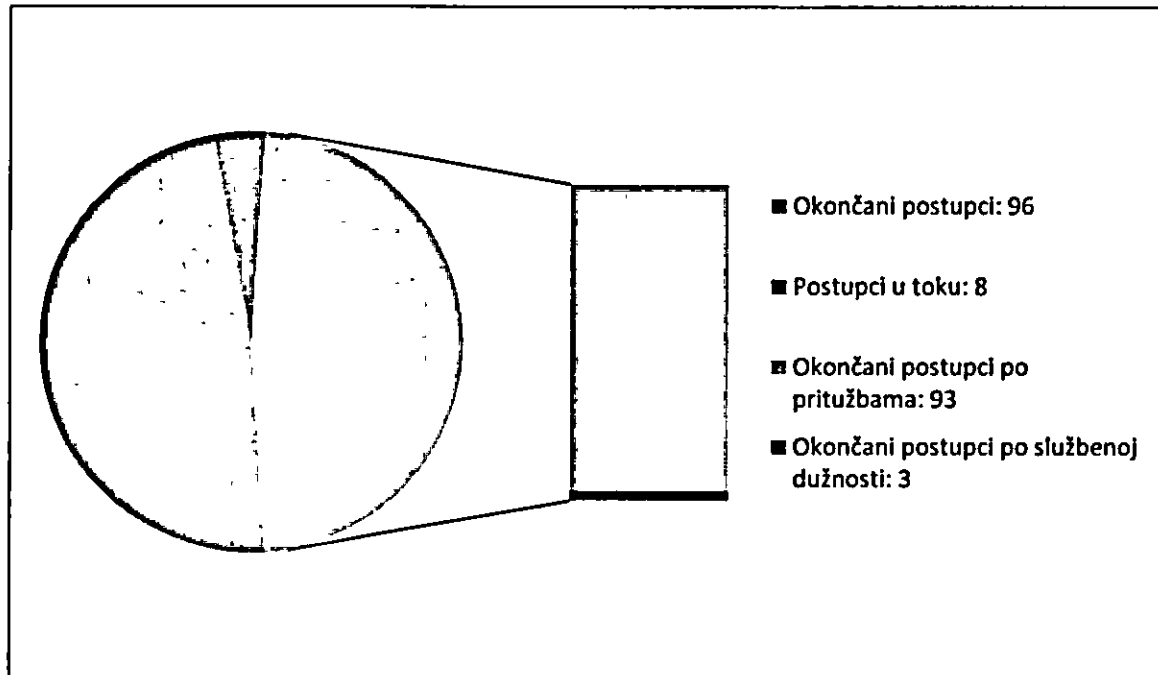
У контексту спровођења парламентарне контроле рада и других питања у области заштите људских права и слобода везаних за војна лица и кадета у Оружаним снагама БиХ и Министарству одбране БиХ, свако професионално војно лице или кадет у Оружаним снагама БиХ има право да непосредно контактира са војним повјереником, те поднесе притужбу. У извјештајном периоду, највећи број поступака и истрага отворен је на основу притужби професионалних војних лица. Осим поступања по притужбама, војни повјереник је овлашћен да поступа по службеној дужности када у спровођењу својих надлежности добије информације или очи околности које упућују на кршење људских права и слобода професионалних војних лица и кадета.

Током 2017. године војни повјереник је поступао у 104 предмета. У укупном збиру предмета, број притужби професионалних војних лица и кадета био је 101, а број поступака вођених по службеној дужности 3, што је приказано у табели број 1.

Дијаграм 1. Преглед поступака вођених у Канцеларији парламентарног војног повјереника БиХ током 2017. године.

У извјештајном периоду окончано је 93 поступака вођених по притужбама заprimљеним током 2017. године и сви поступци вођени по службеној дужности. Преглед окончаних поступака по областима представљен је у дијаграму број 2.

Дијаграм 2. Преглед окончаних поступака у 2017. години

Од укупног броја окончаних предмета у извјештајном периоду, 64 предмета је ријешено у корист подносилаца притужби, што је процентуално приказано у Табели број 1.

Предмети ријешени у корист подносилаца притужби	
Укупан број предмета који су ријешени у 2017. години	96
Предмети ријешени у корист ПВЛ	74 %

Табела 1. Предмети ријешени у корист подносилаца притужби

Узимајући у обзир податке представљене у Табели број 1, војни повјереник изражава забринутост због основаности притужби професионалних војних лица.

3. ПОСТУПАЊЕ ПО ПРИТУЖБАМА ПРОФЕСИОНАЛНИХ ВОЈНИХ ЛИЦА

Током 2017. године највећи број поступака у Канцеларији војног повјереника БиХ вођен је у сљедећим областима:

- 1. Исхрана припадника Оружаних снага БиХ**
- 2. Пригужбе кандидата на Основној подофицирској обуци - раскид уговора о професионалној војној служби војницима упућеним на основну подофицирску обуку**
- 3. Тешкоће полазника Основне официрске обуке**
- 4. Примјена позитивноправних прописа у области вредновања страних високошколских квалификација професионалних војних лица**
- 5. Појединачни – специфични случајеви који су третирали колективне облике кршења људских права:**
 - **Одређивање вршилаца дужности**
 - **Одређивање војно-евиденцијске специјалности**
 - **Ускраћивање права на накнаду за одвојени живот**
- 6. Неусклађеност подзаконских аката Министарства одбране БиХ са Законом о служби у Оружаним снагама БиХ.**

3.1. Исхрана припадника Оружаних снага БиХ

На основу пригужби професионалних војних лица и сазнања до којих је дошао у оквиру посјета командама и јединицама Оружаних снага БиХ у току 2017. године о евентуалном кршењу Правилника о исхрани у Оружаним снагама БиХ у миру ("Службени гласник БиХ", број 69/15, 38/17), користећи своја овлашћења, војни повјереник је на двије локације спровео истрагу о исхрани страже и особља - за период од 11.05. до 24.05.2017. године (локација I) и за период од 16.05. до 26.05.2017. године (локација II).

На основу података утврђених у истражном поступку, првенствено на основу јеловника с ових локација, војни повјереник констатује сљедеће:

- 1. Основане су пригужбе професионалних војних лица, посебо у дијелу који се односи на константно конзумирања конзервиране хране (нпр. за доручак се служи паштета-конзерва, за ручак гулаш-конзерва са прилогом, а за вечеру конзерва сардина или месни нарезак);**
- 2. Утврђена је свакодневна и претјерана употреба конзервиране хране (јеловником је предвиђено послужење конзервиране хране два или три пута дневно);**
- 3. Евидентно је кршење Правилника о исхрани у Оружаним снагама БиХ у миру.**

У склопу даљих истражних радњи војни повјереник је дошао до сазнања о проблемима исхране на локацијама касарне "Војвода Радомир Путник" Добој, "Адил Бешвић" Бихаћ, "Синови Посавине" Орашје.

Утврђено је да је главни узрок непоштовања плана исхране недостатак основних артикала за припремање оброка. Већ дужи период недостаје јунеће свјеже месо које је основни артикал за 70% јела прописаних планом исхране. Такође, осим јунећег недостаје свјеже свињско месо, пилеће (свјеже и замрзнуто), као и свјежа – замрзнута риба. Јединице нису попуњене артиклима за припремање прилога, недостају артикли као што су кромпир, пиринач, боранија, грашак и остало свјеже и конзервисано поврће.

Због свега наведеног оброци су једнолични и већ дуже вријеме се понављају из дана у дан, што основано изазива незадовољство код припадника Оружаних снага БиХ који имају право на бесплатну исхрану.

Утврђено је да су сва требовања класе 1 урађена по прописима и на вријеме, али испорука средстава исте класе је нередовна и количине нису адекватне.

Повећањем годишњег утрошка сувих и комбинованих оброка хране које је одобрило Министарство одбране БиХ, а на приједлог Заједничког штаба Оружаних снага БиХ, чија је реализација у току, на начин да је повећан укупан утрошак конзервисане хране на рачун нескладишних артикала хране прекршене су одредбе Правилника о исхрани у Оружаним снагама БиХ у миру и директно су угрожена основна људска права припадника Оружаних снага БиХ.

Војни повјереник, достављањем ове информације надлежним у Министарство одбране БиХ и Заједнички штаб ОСБиХ, жели да укаже на сложеност ситуације везане за исхрану војних лица те потребу њеног рјешавања у скорије вријеме.

Осим наведеног, поступајући у складу са чланом 3. тачка б) Закона о парламентарном војном повјеренику БиХ, а на основу сазнања да су професионална војна лица дана 07. 09. 2017. године на локацији складишта муниције и минско-експлозивних средстава „Крчмарице“ одбила да приме конзервисану храну, војни повјереник је 11. 09. 2017. године упутно допис Оперативној команди Оружаних снага БиХ. Од Оперативне команде Оружаних снага БиХ затражено је достављање извјештаја о томе да ли је команда упозната са наведеним догађајем, како је он окарактерисан и да ли је команда о томе обавијестила Заједнички штаб Оружаних снага БиХ и Министарство одбране БиХ.

Оперативна команда Оружаних снага БиХ доставила је одговор актом број: 16-14-04-04-3-774-18/17 од 04. 10. 2017. године у којем је потврђено да је стража на локацији Крчмарице (1/6. пбр) „колективно одбила пријем хране (конзерве паштете, месног нареска и пасуља)“. Поменути догађај Оперативна команда Оружаних снага БиХ окарактерисала је као ванредни догађај. Наведено је Оперативна команда Оружаних снага БиХ у форми информације доставила Заједничком штабу Оружаних снага БиХ, актом број: 16-14-04-04-3-605-54/17 од 14. 09. 2017. године. Наведени догађај који, како стоји у одговору, „има одраз на стање безбједности у командама и јединицама Оружаних снага БиХ“, Оперативна команда Оружаних снага БиХ поменула је у „седмичном извјештају о стању безбједности и КОЗ у командама и јединицама ОСБиХ за период од 04.09. до 10. 09. 2017. године“, број: 16-14-04-04-3-617-118/17 од 14. 09. 2017.

Други примјери који указују на кршење Правилника о исхрани у Оружаним снагама БиХ у миру:

1. Група лица ангажованих на лабораторирању и делаборирању убојитих средстава у Техничкој радионици за одржавање и уништење муниције и минско-експлозивних средстава - ТРОМ Добој, поднијели су притужбу указујући на кршење Правилника о исхрани у Оружаним снагама БиХ у миру које се огледа у неиспоручивању допуне II (пола литра млијека, јогурта између obroка или уз неки од obroка за лица која раде у техничкој зони). На упит војног повјереника, Заједнички штаб Оружаних снага БиХ доставио је одговор актом број: 16-09-03-26-337-261/17 од 07. 12. 2017, у којем наводи да је током календарске године повремено било проблема који се огледају и „неиспоручивању артикала за допуну II (млијеко и јогурт) због неблаговременог потписивања уговора са добављачима и спровођења тендера за одабир најповољнијег добављача за испоруку млијека и млијечних артикала“.
2. Током посјете војног повјереника 6. пјешадијској бригади Оружаних снага БиХ (13. 09. 2017) и разговора са полазницима Основне официрске обуке, присутни су истакли да данима једу конзервисану храну за доручак, ручак и ужину. Храна која се припрема за ручак, као нпр. пасуљ или гулаш, такође је из конзерве.
3. Током ненајављене посјете Команди за обуку и доктрину Оружаних снага БиХ, реализоване 05. 06. 2017, војни повјереник је дошао до сазнања да конзервисана храна није квалитетна, а испорука меса, поврћа и млијечних производа није континуирана (свјеже јагњеће месо испоручено посљедњи пут 13. 12. 2016. године - 50 кг, свјеже јунеће месо испоручено посљедњи пут 28. 12. 2016. године - 70 кг, свјежа пастрмка 22. 02. 2017. године - 73 кг, свјежи ослић 30. 03. 2017. године - 51 кг).

Иако је у кореспонденцији са Министарством одбране БиХ и Заједничким штабом Оружаних снага БиХ било навода да је у појединим периодима било појединачних побољшања стања одређених прехранбених артикала, констатујемо да у овој области постоје системске тешкоће које имају за посљедицу кршење Правилника о исхрани у Оружаним снагама БиХ у миру.

3.2. Притужбе кандидата на основној подофицирској обуци – раскид уговора о професионалној војној служби војницима упућеним на Основну подофицирску обуку

Парламентарни војни повјереник БиХ запримио је заједничку притужбу кандидата на основној подофицирској обуци (22 кандидата) у којој је изражено незадовољство због члана 3. тачка б) Уговора за основну подофицирску обуку (закљученог 28. 08. 2017. године), гдје стоји да кандидат за вријеме трајања обуке остварује новчану накнаду у износу од 25% од основне плате за подофицире у почетном чину водник (ОР-5) за све трошкове за вријеме трајања Уговора. Поред тога, у притужби стоји да је од професионалних војних лица који су упућени на основну подофицирску обуку Одлуком министарке одбране БиХ о упућивању кандидата на основну подофицирску обуку, број: 10-34-1-1502-31/17 од 22. 08. 2017. године, затражено да потпишу лични захтјев за престанак професионалне војне службе у Оружаним снагама БиХ

Користећи се овлашћењима датим чланом 3. тачка б) Закона о парламентарном војном повјеренику БиХ („Службени гласник БиХ“, број 51/09), војни повјереник је, одлучујући у овом предмету, **заузео сљедећи став и мишљење:**

1. Цијенећи раније одлуке о упућивању кандидата на основну подофицирску обуку, евидентно је да раскид професионалне службе није био пракса. Примјера ради, Одлуком министарке одбране БиХ о упућивању одабраних кандидата на основну подофицирску обуку, број: 10-34-1-2256-21/16 од 29. 09. 2016. године, у члану IV је дефинисано: **Радноправни статус кандидата регулисати у складу са одредбама закона о служби у ОСБиХ, те их водити у статусу „на школовању и усавршавању“ и са њима не раскидати уговор о професионалној служби. У складу са чланом 133. Закона о служби у Оружаним снагама БиХ, кандидатима задржати основну плату и остала права која су везана за статус и права лица на школовање и усавршавање.**
2. У Закону о служби у Оружаним снагама БиХ (“Службени гласник БиХ”, бр. 88/05, 53/07, 59/09, 74/10, 42/12 и 41/16) у члану 3. став (1) прописано је: **На служби у Оружаним снагама могу бити војна лица, цивилна лица, кадети и кандидати на обуци. Поменути члан измијењен је чланом 1. Закона о измјенама и допунама Закона о служби у Оружаним снагама БиХ (“Службени гласник БиХ”, 41/16) на начин да су додате ријечи: “и кандидати на обуци”. Без обзира на неведену измјену, војни повјереник је става да поменути члан није основ за раскид професионалне војне службе за вријеме трајања основне подофицирске обуке.**
3. Чињеница је да је од професионалних војних лица који су упућени на основну подофицирску обуку Одлуком министарке одбране БиХ о упућивању кандидата на основну подофицирску обуку, број: 10-34-1-1502-31/17 од 22. 08. 2017. године, затражено да потпишу лични захтјев за престанак професионалне војне службе у Оружаним снагама БиХ. Поменуто потврђује да сам Закон о служби у Оружаним снагама БиХ не даје основ за раскид професионалне војне службе професионалних војних лица који су упућени на основну подофицирску обуку.
4. Наредбама о престанку војне службе, које су донесене за војнике упућене на основну подофицирску обуку Одлуком министарке одбране БиХ о упућивању кандидата на основну подофицирску обуку, број: 10-34-1-1502-31/17 од 22. 08. 2017. године, заправо је престао радни однос војницима, садашњим кандидатима на обуци. Министарство одбране БиХ није дало одговор на питање војног повјереника на који начин ће бити регулисана међусобна права и обавезе Министарства одбране БиХ и кандидата на обуци, из чега се намеће закључак да Министарство одбране БиХ није имало у виду све последице прекида професионалне војне службе и није на јасан и транспарентан начин уредило статусна питања кандидата на основној подофицирској обуци.
5. Војни повјереник сматра да би кандидатима упућеним на основну подофицирску обуку уговор о професионалној војној служби у чину војника требало раскинути тек након завршетка обуке. Јасно је, као што и Министарство одбране БиХ наводи у акту број: 10-34-1-1502-62/17 од 26. 09. 2017, да је сваки уговор изјава воље уговорних страна. Међутим, одржавање персоналне попуне неопходно је и битно за Оружане снаге БиХ. Попуна упражњених подофицирских формацијских мјеста искусним и квалитетним војницима требало би да буде нешто чему Оружане снаге БиХ теже. Стога војни повјереник сматра да би избјегавање незадовољства код професионалних војних лица, изазваног прекидом професионалне војне службе и радног односа

за вријеме обуке, требало да буде циљ Министарства одбране БиХ и Оружаних снага БиХ.

Став и мишљење војног повјереника издаје се с циљем поштовања људских права и основних слобода сваког појединог припадника Оружаних снага БиХ и Министарства одбране БиХ, са једне, те заштите угледа и имица Оружаних снага са друге стране.

3.3. Тешкоће полазника Основне официрске обуке

На тражење и молбу професионалних војних лица парламентарни војни повјереник БиХ (у даљем тексту: војни повјереник), дана 13. 09. 2017. године посјетио је полазнике Основне официрске обуке који су у том тренутку боравили у 6. пјешадијској бригади Оружаних снага БиХ, у касарни „Козара“ у Бањалуци.

У наставку текста биће представљене тешкоће с којима се сусрећу полазници Основне официрске обуке, а на основу података добијених током разговора са кандидатима. Ријеч је следећим тешкоћама:

- Према наводима присутних кандидата, Министарство одбране БиХ, као уговорна страна, од потписивања појединачних уговора за основну официрску обуку са полазницима обуке (јануар 2017), наведено не поштује. Наиме, иако је чланом 4. тачка ц) Уговора предвиђено да ће Министарство одбране БиХ обезбиједити кандидатима за вријеме обуке спортску опрему (патике, мајицу, спортске чарапе, шортс и тренерку), полазници опрему нису никада добили. Од војне униформе добили су по један пар чизама и по једну униформу, што, како тврде присутни, није довољно, бар кад су униформе у питању. Неопходна им је још једна замјенска униформа. Новчана накнада у износу од 25% од основне плате за официра (око 225 КМ) не исплаћује се редовно, касни и по три мјесеца. Посљедња накнада која је исплаћена у септембру је накнада из јула. Наглашавају да морају више пута телефоном контактирати Министарство одбране БиХ да би им исплатили припадајућу накнаду. Исхрана представља посебан проблем. Наиме, данима једу конзервисану храну за доручак, ручак и марициду. Храна која се припрема за ручак, као нпр. пасуљ или гулаш, такође је из конзерве. Полазници Основне официрске обуке који су из система Оружаних снага БиХ нису добили регрес (око 300 КМ)

О тешкоћама полазника Основне официрске обуке сачињења је Информација број: 05/3-16-4-123/17 од 15. 09. 2017, која је достављена Министарству одбране БиХ, Заједничком штабу Оружаних снага БиХ, посјећеној јединици, као и Заједничкој комисији за одбрану и безбједност БиХ.

3.4. Примјена позитивноправних прописа у области вредновања страних високошколских квалификација професионалних војних лица

У предмету број: УП1-05/3-50-17-23/17, од 10. 04. 2017. године, војни повјереник се бавио проблематиком адекватне примјене прописа који се односе на вредновање, унутар система Оружаних снага БиХ, страних високошколских квалификација професионалних војних лица. Поступајући у предмету, војни повјереник је утврдио да је притужба

професионалног војног лица, у вези са негативним одговором Команде за управљање персоналом Оружаних снага БиХ по захтјеву за признање стеченог академског звања, основана. Команда за управљање персоналом Оружаних снага БиХ није правилно примијенила материјалне прописе по захтјеву професионалног војног лица за признавањем стеченог академског звања. На захтјев Министарства одбране БиХ број: 10-34-3-6-69/ од 02. 02. 2016, Центар за информисање и признавање докумената из области високог образовања доставио је акт под називом "Вредовање и компарација нивоа образовања из ранијег образовног система и болоњског система - мишљење" број: 03-33-1-209-1/16 од 15. 02. 2015, у ком су на јасан начин појашњене процедуре и услови за признавање стеченог академског звања.

С обзиром на утврђено, у складу са чланом 4. тачка д) Закона о парламентарном војном повјеренику БиХ („Службени гласник БиХ“, број 51/09) и чланом 28. тачка д) Пословника о раду парламентарног војног повјереника БиХ („Службени гласник БиХ“, број 8/10), војни повјереник је Министарству одбране БиХ и Заједничком штабу Оружаних снага БиХ издао сљедећу

ПРЕПОРУКУ

1. Министарство одбране БиХ и Заједнички штаб Оружаних снага БиХ обавезни су да осигурају поштовање свих законских и подзаконских аката којима се регулише питање признавања стеченог академског звања, те да по захтјеву професионалог војног лица посутпају у складу са чланом 56. став (1) и 2) Оквирног закона о високом образовању у БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 59/07 и 59/09), Одлуком Савјета министара БиХ о усвајању основа квалификацијског оквира у БиХ ("Службени гласник БиХ", број: 33/11), те мишљењима Центра за информисање и признавање докумената из области високог образовања, број: 03-33-1-209-1/16 од 15. 02. 2015, и број: 03-33-1-487-2/17 од 21. 03. 2017.
2. Министарство одбране БиХ и Заједнички штаб Оружаних снага БиХ дужни су да предузму потребне мјере, које укључују и едукације, како би се избјегло дуготрајно вођење поступака по захтјеву за признавање права професионалним војним лицима, посебно у ситуацијама када је о тим или сличним питањима већ вођен поступак рјешавања "претходног питања".

Министарство одбране БиХ је, актом број: 10-34-3-6-35/17 од 30. 06. 2017. године, обавијестило војног повјереника да је препорука испоштована, чиме је осигурана пуна примјена члана 12. Правилника о сарадњи парламентарног војног повјереника БиХ са Министарством одбране БиХ, Генералним инспекторатом при Министарству одбране БиХ и Оружаним снагама БиХ, број: 01,02-34-6-1428/09 од 05. 01. 2010.

3.5 Појединачни – специфични случајеви који су третирали колективне облике кршења људских права припадника Оружаних снага БиХ

3.5.1. Одређивање вршиоца дужности

Поступајући по притужби професионалног лица, број: УП1/05/03-50-17-1-3/17, војни повјереник се бавио проблематиком одређивања вршиоца дужности умјесто професионалног војног лица које је привремено спријечено да врши дужност. Област одређивања вршиоца дужности регулисана је чл. 64. и 138. Закона о служби у Оружаним снагама БиХ („Службени гласник БиХ“, број 88/05, 53/07, 59/09, 74/10, 42/12 и 41/16) и чл. 22. и 23. Правилника о стањима у току службе за професионална војна лица, број: 10-02-3-3254/11 од 14. 07. 2011. године. Поменути нормативни акти прописују процедуру за одређивање вршиоца дужности која као таква није испоштована приликом одређивања подносиоца притужбе за вршиоца дужности.

На основу прикупљених чињеница, војни повјереник је констатовао да инсистирање на постављењу за вршиоца дужности лица које је исте националности као лице које је привремено спријечено да врши дужност није засновано ни у једном законском ни подзаконском акту. Професионално војно лице, попуњавањем обрасца ПД – 1, а на основу наредбе министра одбране БиХ и начелника Заједничког штаба Оружаних снага БиХ о постављењу на дужност, прима дужност на коју се поставља. Наведена одредба Правилника о стањима у току службе за професионална војна лица одређује редослијед радњи које је потребно предузети приликом одређивања вршиоца дужности, а што није испоштовано у предметном случају будући да поменута наредба није постојала. Процедурална грешка која се огледа у непостојању наредбе о постављењу на дужност не смије бити препрека лицима која су заиста обављала одређену дужност за остваривање права која произлазе из таквог фактичког стања, посебно ако узмемо у обзир члан 17. Закона о служби у Оружаним снагама БиХ („Службени гласник БиХ“, број 88/05, 53/07, 59/09, 74/10, 42/12 и 41/16) према којем су професионална војна лица дужна да извршавају наређења надлежних старјешина која су у вези са службом, осим наређења која имају обиљежја кривичног дјела.

1. У акту Министарства одбране БиХ, број: 10-34-1-1206-1/16 од 16. 03. 2016. наглашено је сљедеће: „Одређивање професионалних војних лица да обављају послове другог формацијског мјеста, без донесене наредбе овлашћених лица, сматрају тежом повредом војне дисциплине и покренути дисциплинске поступке против одговорних лица“.

С обзиром на утврђено, војни повјереник је, у складу са чланом 4. тачка д) Закона о парламентарном војном повјеренику БиХ („Службени гласник БиХ“, број 51/09) и чланом 28. тачка д) и чланом 30. Пословника о раду парламентарног војног повјереника БиХ („Службени гласник БиХ“, број 8/10), Министарству одбране БиХ и Заједничком штабу Оружаних снага БиХ издао сљедећу:

ПРЕПОРУКУ

1. Министарство одбране БиХ и Заједнички штаб Оружаних снага БиХ дужни су предузети мјере које ће резултирати признавањем припадајућих

права Х.П. по основу вршења дужности умјесто професионалног војног лица које је привремено спријечено да врши дужност.

2. Потребно је осигурати да надлежни који спроводе процедуре одређивања вршилаца дужности поступе у складу са позитивним актима који регулишу ту област како се не би понављале процедуралне грешке које се огледају у непостојању наредбе о постављењу на дужност. Терет одговорности непоштовања процедура није на извршиоцу задатка него на ономе који је издао наређење за извршење.
3. У свим случајевима вршења дужности без постојања наредбе министра одбране БиХ и начелника Заједничког штаба Оружаних снага БиХ о постављењу на дужност, потребно је донијети одговарајући акт којим се професионалним војним лицима, која занста обављају одређену дужност, признају права која им по том основу припадају.

Министарство одбране БиХ је, актом број: 10-50-724-10/17 од 04. 05. 2017. године, обавијестило војног повјереника да је препорука испоштована.

3.5.2. Одређивање војно-евиденцијске специјалности

Професионално војно лице поднијело је притужбу, број: УП1/05/3-50-17-14/17 од 07. 03. 2017. године, указујући на неправилности у процесу управљања каријером.

Подносилац притужбе је завршио Војну академију Војске Југославије – смјер артиљерија. По формирању Оружаних снага БиХ распоређен је у војнообавјештајни батаљон и од 2007. године налазио се на дужностима замјеника командира вода и командира вода. Од новембра 2015. до новембра 2016. године учествовао је у УН-овој мисији у ДР Конгу, те је по повратку поново постављен на дужност командира вода директне подршке у војнообавјештајном батаљону. Комисија која је радила на одређивању ВЕС-а (за вријеме боравка капетана Вуковића у мисији УН-а), подносиоцу притужбе је одредила ВЕС и занемарила чињеницу да је именовани провео скоро 10 година у војнообавјештајном роду. Овим је подносилац притужбе изгубио велики број бодова на листи успјешности, а који се добијају на основу времена проведеног у роду/служби. Именовани је по повратку из мисије упознат са чињеницом да му је додијељен ВЕС артиљерија, а до дана упућивања притужбе није службено добио извод из наредбе о одређивању ВЕС-а (на шта је уложио приговор). Подносилац притужбе сматра да није имао исти третман као друга ПВЛ која су разматрана јер није обавијештен о томе, чиме је доведен у неповољнији положај.

Узимајући у обзир наведено, војни повјереник је, актом број: УП1/05/3-50-17-14/17 од 30. 03. 2017. године те ургенцијом од 23. 05. 2017. године, затражио од Генералног инспектората Министарства одбране БиХ да провјери да ли су приликом одређивања ВЕС-а подносиоцу притужбе испоштована сва правила везана за ту процедуру, те да ли је постојала могућност да се именованом изађе у сусрет на начин да му се одреди војнообавјештајни ВЕС (с обзиром да је скоро 10 година радио и усврашавао се у тој области).

У одговору Генералног инспектората, број: 05-03-32-1-1-48-6/17 од 29. 05. 2017. године, наведено је да је постојала могућност да се подносиоцу притужбе одреди лични ВЕС у војнообавјештајном роду, да је именовани на прелиминарни приједлог комисије или на наредбу о одређивању личног ВЕС-а доставио изјашњење да умјесто

основног (род артиљерија) жели допунски (војнообавјештајни род) ВЕС. С обзиром да је именовани у вријеме одређивања личног ВЕС-а боравио у мировној мисији, те да је накнадно доставио приговор, Сектор за управљање персоналом Министарства одбране БиХ приступио је рјешавању приговора подносиоца притужбе.

Војни повјереник је актом од 29. 06. 2017. године затражио од Сектора за управљање персоналом Министарства одбране БиХ достављање информације о томе да ли је окончана процедура промјене личне војно-евиденцијске специјалности подносиоца притужбе из рода артиљерија у војнообавјештајни род.

Актом Министарства одбране БиХ број: 10-50-648-11/17 од 05. 07. 2017. године војном повјеренику достављено је обавјештење да је наредбом Министарства одбране БиХ подносиоцу притужбе извршена промјена личне војно-евиденцијске специјалности из рода артиљерија у војнообавјештајни род.

3.5.3. Ускраћивање права на накнаду за одвојени живот

Област у којој је евидентирано кршење људских права већег броја професионалних војни лица у 2017. години у домену остваривања права на накнаду за одвојени живот. Специфичност се огледа у томе што се одлуке надлежних органа заснивају на непотпуно и неправилно утврђеном чињеничном стању. Приликом доношења рјешења одлучујући су формални наводи у наредбама („поставља се“ или „премјешта се и поставља“), док се занемарује стварно чињенично стање односно да ли је ПВЛ стварно премјештено с једног на друго мјесто рада и да ли му по том основу припада наведена накнада.

У овој области војни повјереник је, поступајући по притужби водника Г. Е., број: УП1/05/3-50-17-52/17 од 26. 10. 2017. године, издао препоруку број: УП1/05/3-50-17-52/17 од 28. 12. 2017. године. Препорука је издата за појединачан случај уз обавезу Министарства одбране БиХ и Заједничког штаба Оружаних снага БиХ да приступити уједначеној примјени прописа којима се регулише област која се односи на право на накнаду за одвојени живот на сва професионална војна лица у Министарству одбране БиХ и Оружаним снагама БиХ. Такође је наглашено да је потребно да се лицима којима је ова накнада ускраћена због неправилне примјене Одлуке Савјета министара БиХ врати право на накнаду уз обештећење.

Након издавања ове препоруке, војни повјереник је запримио још притужби професионалних војних лица које су се односиле на исту проблематику. У сарадњи са Генералним инспекторатом Министарства одбране БиХ, војни повјереник је одлучио да истражи све случајеве у којима је забиљежено кршење људских права из области остваривања накнаде за одвојени живот, након чега ће одлучити о доношењу одлуке/препоруке која ће се односити на сва лица која су оштећена.

У наставку текста, а због значаја ове препоруке, наводимо њен садржај у цјелини.

На основу члана 3. тачка б) Закона о парламентарном војном повјеренику БиХ („Службени гласник БиХ“, број 51/09) и члана 30. Пословника о раду парламентарног војног повјереника БиХ („Службени гласник БиХ“, број 8/10), поступајући по притужби водника Г. Е., број: УП1/05/3-50-17-52/17 од 26. 10. 2017. године, парламентарни војни повјереник БиХ (у даљем тексту: војни повјереник)

КОНСТАТУЈЕ

1. Притужба водника Г. Е., која се односи на немогућност остваривања права на накнаду за одвојени живот, основана је.
2. Наредбом начелника Заједничког штаба ОС БиХ број: 16-08-34-3-37-428/16 од 28.12.2016., водник Г. Е. постављен је на дужност руковооца за средства класе I, II и VI у Центру за професионални развој Команде за обуку и доктрину (ЦПР КОиД) са даном 01.01.2017, мјесто службе Травник.
3. Раније мјесто службе именованог било је у Тузли, што јасно указује на чињеницу да је водник Г. Е. премјештен из Тузле у Травник, иако у наредби није прецизирано „премјешта се и поставља“, већ је наведено „поставља се“. Због физичке удаљености Тузле и Травника немогуће је да лице које је имало мјесто службе у Тузли буде постављено на дужност у Травник, а да при томе није премјештено. Лице које има пребивалиште/боравиште у Тузли, да би обављало дужност формацијског мјеста у Травнику, мора промијенити мјесто боравишта. Немогуће је свакодневно долазити на посао из Тузле у Травник.
4. Одредбом члана 14. алинеја 2) Правилника о стањима у току службе за ПВЛ број: 10-02-3-1134/17 од 27.02.2017. прописано је „премјештајем се сматра промјена мјеста службе због постављења на нову дужност, ако то захтјева промјену мјеста боравишта“. Имајући у виду наведени пропис, крајње је неисправно третирати именованог као да није премјештен и то само из разлога што је неко формално изоставио навести у наредби „премјешта се“.
5. Водник Г. Е. постављен је по потреби службе и то је евидентно из наредбе о постављењу, број и датум напријед наведени.
6. Захтјев именованог за остваривање права на наканду за одвојени живот, уз који је приложена документација из које је утврђено да је мјесто пребивалишта именованог (Тузла) удаљено више од 80 километара од мјеста рада у Травнику, одбила је Команда за обуку и доктрину ОСБиХ, као и Команда за подршку ОСБиХ која је одлучивала у поступку по жалби водника Г. Е.
7. Оба рјешења заснована су на непотпуно и неправилно утврђеном чињеничном стању. Наиме, првостепено рјешење Команде за обуку и доктрину број: УП-И-16-15-14-08-34-7-47-2/17 од 02.03.2017, којим је одбијен захтјев именованог, обрађено је чињеницом да је водник Г. Е. „постављен“, а не „премјештен“. Другостепени орган се такође водио само формалним детаљима, те је додатно погријешно јер је у свом образложењу навео да водник Г.Е. није постављен по потреби службе (рјешење Команде за подршку број: УП ИИ 16-15-08-34-7-4-2/17 од 20.03.2017).
8. Утврђено је да се у командама и јединицама Оружаних снага БиХ, почевши од Заједничког штаба па до команди бригада, површно приступа утврђивању стварног чињеничног стања када је у питању право ПВЛ на накнаду за одвојени живот. При доношењу рјешења одлучено је оно што је формално наведено у наредбама („поставља се“ или „премјешта се и поставља“), док се не утврђује да ли је ПВЛ стварно премјештено с једног на друго мјесто рада. Додатну забуну у јединицама изазвало је обавјештење Сектора за управљање персоналом Министарства одбране БиХ број: 10-50-984-8/17 од 04.04.2017.
9. На основу утврђених чињеница у овом поступку, војни повјереник констатује да је одређеном броју ПВЛ који су у идентичној ситуацији као и водник Г. Е. (чак су завршили подофицирску обуку у истој класи) признато право на накнаду за одвојени живот. Такође, ПВЛ-има која су претходних година прешла из категорије војника у категорију подофицира (водника) и која су

постављена на нове дужности уз промјену мјеста рада признато је право на одвојени живот ако им је ново мјесто рада удаљено више од 80 километара од мјеста пребивалишта.

С обзиром на утврђено, војни повјереник, у складу са чланом 4. тачка д) Закона о парламентарном војном повјеренику БиХ („Службени гласник БиХ“, број 51/09) и чланом 28. тачка д) и чланом 30. Пословника о раду парламентарног војног повјереника БиХ („Службени гласник БиХ“, број 8/10), Министарству одбране БиХ и Заједничком штабу Оружаних снага БиХ издаје сљедећу:

ПРЕПОРУКУ

1. Водник Г. Е. има право на накнаду за одвојени живот, почевши од 01.01.2017, па све док буде испуњавао услове прописане Одлуком Савјета министра БиХ, број: 46/12 од 18.04.2012 (142/12, 131/13). С тим у вези, Министарство одбране БиХ и Заједнички штаб Оружаних снага БиХ дужни су да у што краћем временском периоду исправе утврђену неправилност, признају именованом право које му припада и наведену наканду ретроактивно исплате.
2. Министарство одбране БиХ и Заједнички штаб Оружаних снага БиХ обавезни су да одмах приступе уједначеној примјени наведене одлуке Савјета министра БиХ у дијелу који се односи на право на накнаду за одвојени живот на сва професионална војна лица у Министарству одбране БиХ и Оружаним снагама БиХ. Такође је потребно да се лицима којима је ова накнада ускраћена због неправилне примјене Одлуке врати право на накнаду уз обештећење.
3. Министарство одбране БиХ и Заједнички штаб Оружаних снага БиХ дужни су да предузму све неопходне мјере како се грешке које су у конкретном случају учињене у поступцима које је спровела Команда за обуку и доктрину ОСБиХ и Команда за подршку ОСБиХ не би понављале у овим али и другим командама и јединицама Оружаних снага БиХ као и у организационим јединицама Министарства одбране БиХ, јер оне наносе огромну штету професионалним војним лицима.
4. Министарство одбране БиХ и Заједнички штаб Оружаних снага БиХ обавјестиће војног повјереника без одгајања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема ове препоруке, о поступању по њој.

3.6. Неусклађеност подзаконских аката Министарства одбране БиХ са Законом о служби у Оружаним снагама БиХ

Војни повјереник је запримио притужбу број: УП1/05/3-50-17-53/17, у којој професионално војно лице указује на неусклађеност Правилника о професионалном развоју и управљању каријером професионалних војних лица у Министарству одбране и Оружаним снагама БиХ од 05.04.2016. и Правилника о измјенама и допунама Правилника о професионалном развоју и управљању каријером професионалних

војних лица у Министарству одбране и Оружаним снагама БиХ од 28.08.2017. године са Законом о служби у Оружаним снагама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 88/05, 53/07, 59/09, 74/10, 42/12 и 41/16). Подносилац притужбе наводи да:

- Чл. 31, 32. и 34. Правилника о професионалном развоју и управљању каријером ПВЛ у МО и ОСБиХ и члан 13. Правилника о измјенама и допунама Правилника о професионалном развоју и управљању каријером ПВЛ у МО и ОСБиХ нису усклађени са чланом 132. став 2) Закона о служби у ОСБиХ.
- Начелник Заједничког штаба Оружаних снага БиХ никада није донио СОП којим се регулише начин бодовања те израде и примјене листа успјешности за постављење на сродна ФМ, ФМ без ВЕС-а и ФМ општег ВЕС-а, иако је наведено прописано чланом 35. став 2) и 3) Правилника о професионалном развоју и управљању каријером ПВЛ у МО и ОСБиХ и чланом 13. Правилника о измјенама и допунама Правилника о професионалном развоју и управљању каријером ПВЛ у МО и ОСБиХ.
- Чланом 23. став 2) Правилника о измјенама и допунама Правилника о професионалном развоју и управљању каријером ПВЛ у МО и ОСБиХ, у члан 43. додат је став 11. којим се игнорише постојање донесених докумената из члана 32. став 2) Правилника о систему класификације у МО и ОСБиХ.

Цијенећи наведено, војни повјереник је, актом број: УП1/05/3-50-17-53/17 од 10.11.2017, затражио изјашњење Сектора за управљање персоналом Министарства одбране БиХ. Министарство одбране БиХ је доставило одговор актом број: 10-50-984-38/17 од 13.12.2017. године и актом број: 10-50-984-52/17 од 20.12.2017.

Користећи се овлашћењима датим чланом 3. тачка б) Закона о парламентарном војном повјеренику БиХ („Службени гласник БиХ“, број 51/09), војни повјереник је, одлучујући у овом предмету, заузео сљедећи став и мишљење:

1. Члан 35. Правилника о професионалном развоју и управљању каријером ПВЛ у МО и ОСБиХ од 05.04.2016. и члан 13. Правилника о измјенама и допунама Правилника о професионалном развоју и управљању каријером ПВЛ у МО и ОСБиХ од 28.08.2017. године нису усклађени са чланом 132. став 2) Закона о служби у ОСБиХ. У листама успјешности, "вријеме обављања дужности рода / службе у садашњем чину" (колони 15) не бодује се у складу са чланом 132. став (2) Закона о служби у ОСБиХ. Таква пракса има за последицу бодовање само једног дијела каријере професионалних војних лица.
2. С обзиром да је „посебна способност предвиђена за формацијско мјесто“ само један од критеријума за постављење, који је као такав дефинисан чланом 132. став (1) Закона о служби у ОСБиХ, није јасно како је тај критеријум, како тврди Заједнички штаб ОСБиХ, пресудан за предлагање на упражњена формацијска мјеста. Видљиво је да Министарство одбране БиХ и Заједнички штаб ОСБиХ имају различит став о овом питању.
3. Чланом 23. став 2) Правилника о измјенама и допунама Правилника о професионалном развоју и управљању каријером ПВЛ у МО и ОСБиХ, у члан 43. Правилника о професионалном развоју и управљању каријером ПВЛ у МО и ОСБиХ додат је став 11. којим се игнорише постојање донесених докумената из члана 32. став 2) Правилника о систему класификације у МО и ОСБиХ. Министарство одбране БиХ наводи да је примјена Правилника о систему класификације у МО и ОСБиХ и пратећих аката у току. С обзиром да је поменути Правилник о систему класификације у МО и ОСБиХ донесен прије више од двије године, недопустиво је да ова област још увијек није у потпуности уређена те да примјена правилника и пратећих аката још увијек није

потпуна. Уз то, Заједнички штаб Оружаних снага БиХ сматра да је Наредбу о одређивању војно-евиденцијске специјалности у МО и ОСБиХ из јуна 2016. године, која још увијек није у потпуности извршена, потребно измијенити и допунити, што додатно усложњава ову област.

4. С обзиром да постоји Наредба о одређивању војно-евиденцијске специјалности у МО и ОСБиХ из јуна 2016. године, којом се утврђује листа додатних симбола, није јасно зашто се чланом 23. став 2) Правилника о измјенама и допунама Правилника о професионалном развоју и управљању каријером ПВЛ у МО и ОСБиХ игнорише постојање Наредбе. Чињеница да Заједнички штаб ОСБиХ сматра да је потребно Наредбу измијенити не смије утицати на њену примјењивост односно непримјењивост, до доношења нових прописа.
5. Члан 23. став 2) Правилника о измјенама и допунама Правилника о професионалном развоју и управљању каријером ПВЛ у МО и ОСБиХ има за посљедницу непримјењивање члана 132. став (1) тачка д) Закона о служби у Оружаним снагама БиХ, односно кршење Закона.
6. Министарство одбране БиХ, у одговору који је достављен актом број: 10-50-984-38/17, наводи да постоји несклад у поступању приликом примјене наведеног правилника, а који се односи на начин вредновања времена проведеног у чину у току каријере. Министарство одбране БиХ дужно је да отклони несклад и при томе поступи у складу са Законом о служби у ОСБиХ.
7. Члан 132. став (1) тачка д) Закона о служби у ОСБиХ не примјењује се, будући да постоје ситуације да се лица предлажу за постављење на конкретне дужности без идентификоване посебне способности предвиђене за дато формацијско мјесто. То је потврдило Министарство одбране БиХ (акт број: 10-50-984-38/17), наводећи да због ненавођења потребне додатне способности прописане чланом 132. Закона о служби у ОСБиХ често враћа на дораду и усклађивање са важећим прописима приједлоге за постављење достављене од Заједничког штаба ОСБиХ. С друге стране, Заједнички штаб ОСБиХ сматра да је члан 43. став (10) Правилника о професионалном развоју и управљању каријером ПВЛ у МО и ОСБиХ од 05. 04. 2016. омогућио лицима да са додатним симболима буду предложена на упражњена формацијска мјеста, без обзира да ли се лице налази на листи успјешности у првих 5 или 7 и без обзира на број бодова. Из тог разлога, а с циљем спречавања дискриминације према другим ПВЛ, чланом 23. став (2) Правилника о измјенама и допунама Правилника о професионалном развоју и управљању каријером ПВЛ у МО и ОСБиХ у члан 43. додат је став (11).

4. ИЗДВОЈЕНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ПОСЈЕТАМА ПОЈЕДИНИМ КОМАНДАМА И ЈЕДИНИЦАМА ОРУЖАНИХ СНАГА БиХ И ТЕШКОЋАМА НА ТИМ ЛОКАЦИЈАМА

4.1 Ненајављена посјета Команди за обуку и доктрину Оружаних снага БиХ

Парламентарни војни повјереник БиХ (у даљем тексту: војни повјереник) боравио је 05.06.2017. године у ненајављеној посјети Команди за обуку и доктрину Оружаних снага БиХ (у даљем тексту: КОИД) у касарни „Травник“ у Травнику.

У саставу КОИД-а обављају се бројни курсеви потребни за напредовање у служби, што КОИД чини изузетно битним дијелом Оружаних снага БиХ. С обзиром да велики број професионалних војних лица и цивила борави 24 часа на локацији (тренутно око 170 људи), војни повјереник је сматрао важним да посјети ову команду, разговара са руководством КОИД-а, као и да обиђе локацију, а све с циљем сагледавања стања људских права, те услова живота и рада.

Упоредивши садашње стање са стањем затеченим током посјете из 2014. године, поражавајуће је што морамо констатовати да није било битних побољшања. Запажања војног повјереника:

Услови боравка и рада

- објекат број 1 (стражара) у лошем је стању. Потребно је хитно предузети мјере за санацију овог објекта, при чему су приоритет санитетске просторије,
- конзервисана храна није квалитетна, а испорука меса, поврћа и млијечних производа није континуирана (свјеже јагњеће месо испоручено последњи пут 13.12.2016. године у количини од 50 кг, свјеже јунеће месо испоручено последњи пут 28.12.2016. године у количини од 70 кг, свјежа пастрмка 22.02.2017. 73 кг, свјежи ослић 30.03.2017. - 51 кг)
- у кухињи нема топле воде,
- машина за прање посуђа и машина за прање веша нису у исправном стању,
- материјална средства класе II (одјећа, индивидуална опрема...) недостају, првенствено атртрикли које користе кандидати на основној официрској обуци,
- залихе основних средстава за одржавање просторија и круга касарне су готово исцрпљене. Хигијенски потрошни материјал је посљедњи пут испоручен 27.04.2017. године у количини од око 30% стварних потреба јединице,
- потребно је окречити све просторије у саставу касарне „Травник“
- потребно је провјерити исправност приручних средстава за противпожарну заштиту.

Треба имати на уму да на локацији 24 часа борави велики број људи, те је у складу са тим потребна велика количина материјалних средстава, а бројни захтјеви за набавку тих средстава се, како сазнајемо, не реализују. У Центру за професионални развој Травник полазници курсева су на вишемјесечној (три, шест или девет мјесеци) цјелодневној исхрани. Такође, треба узети у обзир чињеницу да КОИД не зна увијек унапријед колики ће бити укупан број полазника курсева, те је због тога тешко планирати довољну количину средстава неопходних за свакодневне потребе.

Стање моторних возила

Стање моторних возила у КОИД-у слично је стању моторних возила у другим јединицама Оружаних снага БиХ. Возила су дотрајала и као таква склона су кварењу. Од постојећа три моторна возила у Центру за професионални развој, сва три су неоперативна, а разлог томе је непостојање уговора за линију IV већ више мјесеци. **Оперативност моторних возила износи 21%.** Два теренска моторна возила су у исправном стању.

У вези са наведеним, напомињемо да је војни повјереник издао Став и мишљење по питању техничке исправности моторних возила, број: 05/3-50-19-2284/16 од 29.08.2016.

године, указујући Министарству одбране БиХ да је дужно да заштити живот и здравље сваког појединог професионалног војног лица и сноси одговорност у случају било којег немилог догађаја. Војни повјереник је упознат да је МОБиХ приступно реализацији пројекта „Осигурање и унапређење оперативности моторних возила ОСБиХ“, са периодом реализације 2016 – 2018, који је одобрен Одлуком СМБиХ, у вриједности од 21.211.000 КМ. Извршена је набавка одређеног броја моторних возила, а војни повјереник очекује да ће средства бити рационално утрошена, те да ће Министарство одбране БиХ приликом набавке и расподјеле возила водити рачуна о стварним потребама јединица Оружаних снага БиХ и о обиму и значају послова које поједине јединице обављају.

Војни повјереник своја запажања заснива на разговору са професионалним војним лицима на локацији, као и визуелним запажањима приликом обиласка локације. Војни повјереник је разговарао са полазницима одређеног броја курсева. Професионална војна лица међу њима изразила су незадовољство због недостатка униформи, неквалитетне исхране, а сва лица на официрској обуци су као проблем истакли нередовну исплату новчаних накнада.

Закључак

Након обиласка локације касарне “Травник”, разговора са руководним кадром команде као и разговора са професионалним војним лицима на локацији, војни повјереник констатује да се, у односу на посјету војног повјереника из 2014. године, услови живота и рада, као и стање људских права на овој локацији нису битно побољшали. Ресурси са којима се располаже идентични су ранијим, чак су и умањени, а обавезе су се значајно повећале. Само у претходној години у центрима КОИД-а одржана је обука за више од 800 лица. Специфичност улоге ове команде је у томе што лица која пролазе разне врсте обука и едукација на локацији проводе по 24 часа, а за шта су неопходна материјална средства за живот. Тешкоће са којима се сусрећу руководни кадар команде као и професионална војна лица која се нађу на локацији системске су природе. Упркос тешкоћама, послови и задаци обављају се професионално.

Имајући у виду значај центара КОИД-а, како на домаћем (преко 90% обуке Оружаних снага БиХ реализује се у овим центрима), тако и на међународном плану, војни повјереник сматра да надлежни у Министарству одбране БиХ и Заједничком штабу Оружаних снага БиХ треба да имају већи сензибилитет наспрам потреба КОИД-а.

4.2. Тешкоће на локалитетима „Гладна Брда“ и „Гламоч“

На основу притужби професионалних војних лица и сазнања о тешкоћама на локалитетима „Гладна Брда“ и „Гламоч“ у Гламочу, војни повјереник је, актом број: УП1/05/3-03-35/17 од 20.06.2017. године, тражио од Заједничког штаба Оружаних снага БиХ да одговори на одређена питања у вези са кршењем основних људских права припадника Оружаних снага БиХ. Осим слабости система које указују на кршење основних људских права професионалних војних лица, а која су предмет ангажовања војног повјереника, професионална војна лица су навела и низ недостатака и слабости које су из домена борбене готовости. Истовремено, кршећи Стандардне оперативне процедуре и Правила службе, крше се и основна људска права професионалних војних лица, као што се и наводи у притужбама достављеним војном повјеренику.

На основу притужби професионалних војних лица о тешкоћама на локалитетима „Гладна Брда“ и „Гламоч“ у Гламочу, војни повјереник затражио је одговор на сљедећа питања, а која се заснивају на наводима професионалних војних лица, која кажу да:

- На локацијама нема воде за пиће (локација “Гламоч” нема градску питку воду, вода се узима са градске мреже у граду и превози моторним возилом ДАФ до локације),
- Торбице прве помоћи нису комплетиране,
- Хигијена у стражари и на локацијама није на потребном нивоу због недостатка средстава за чишћење,
- На локацији “Гладна Брда” није било огревног дрвета, стража је сјекла дрва унутар локације,
- Превоз страже са локације “Гламоч” на локацију “Гладна Брда” је неадекватан, превоз се врши возилом ДАФ,
- На локацији “Гладна Брда” има тоалет и два пољска клозета, који нису у употреби због недостатака воде,
- На локацији “Гладна Брда” нема електричне енергије, инсталиран је агрегат који је подложен кварењу.

Осим ових слабости које крше основна људска права ПВЛ, а која су предмет ангажовања војног повјереника, професионална војна лица су навела и низ недостатака и слабости које су из домена борбене готовости. Истовремено кршећи СОП или ПС, крше се и основна људска права ПВЛ, као што се и наводи у притужбама које су достављене војном повјеренику:

- На прилазу локацијама нема успоривача кретања моторних возила,
- Неусклађен и неажуриран СОП страже са стањем страже,
- У вријеме смјене страже на стражарским мјестима стражара остаје празна и дно страже на “Гладном Брду” је раздвојен од наоружања због одмора на локацији “Гламоч”,
- Недефинисан статус наоружања у просторији и ходнику стражаре која наводно припада ФБиХ, а у СОП-у страже се не помиње ово наоружање,
- Неажуриран списак лица којима је дозвољен улазак на локацију, а чест је боравак људства из других јединица које је смјештено на локацији “Гламоч”,
- Линија пуњења и пражњења је импровизирана и не задовољава безбједносне стандарде.

На локацији “Гладна Брда” бораве двије смјене страже (једна на дужности, друга у приправности), стражарска служба је организована са три стражарска мјеста у двије варијанте са 14 војних лица, а врши се и осигурава муниција за појачану варијанту осигурања. Без обзира што се ради о неперспективним локацијама, а због свега наведеног, ПВЛ су у својим притужбама изразили огорченост и незадовољство.

Војни повјереник је у поменутом упиту изразио забринутост, те је осим одговора Заједничког штаба Оружаних снага БиХ затражио и хитно отклањање наведених (евентуалних) слабости.

Због недостављања одговора у року предвиђеном Правилником о сарадњи парламентарног војног повјереника БиХ са Министарством одбране БиХ, Генералним инспекторатом при Министарству одбране БиХ и Оружаним снагама БиХ, број: 01,02-34-6-1428/09 од 05.01.2010, војни повјереник је 01.09.2017. године упутио ургенцију.

Заједнички штаб Оружаних снага БиХ доставио је одговор 11.10.2017. године, актом број: 16-06-03-8-1028-42/17, у којем је потврђена већина навода о тешкоћама припадника Оружаних снага БиХ на овим локацијама, те су наведене активности који су предузете или ће бити предузете с циљем отклањања неправилности. Одговор Заједничког штаба Оружаних снага БиХ саставни је дио предмета број: УП1/05/3-03-35/17. Војни повјереник ће пратити процес отклањања уочених неправилности, те покренути нову истрагу у случају да људска права професионалних војних лица буду и даље угрожена.

4.3. Ненајављена посјета Бригади тактичке подршке Оружаних снага БиХ

Парламентарни војни повјереник БиХ (у даљем тексту: војни повјереник) са сарадницима боравио је 22. 12. 2017. године у ненајављеној посјети Бригади тактичке подршке ОСБиХ у касарни „Рајловац“ у Сарајеву.

Војни повјереник се приликом доласка на локацију сусрео са командантом Бригаде тактичке подршке Оружаних снага БиХ, а потом одржао састанак са именованим као и са руководним кадром бригаде.

У наставку текста по областима ће бити представљене активности, изазови и тешкоће с којима се сусрећу припадници Оружаних снага БиХ на овој локацији, а на основу података добијених током разговора са командантом и руководним кадром бригаде, као и разговора са припадницима Деминерског батаљона, укључујући чету НУС (преко 60 ПВЛ).

1. Стање персонала

Према формацијској структури за попуњеност Бригаде тактичке подршке Оружаних снага БиХ предвиђено је укупно 1977 професионалних војних лица. Тренутно су попуњена 1852 формацијска мјеста, што у односу на предвиђену формацијску структуру представља дефицит од 125 професионалних војних лица. Проблем додатно усложњава податак да упражњена мјеста у овој бригади нису у приоритету попуње, као и чињеница да је у задњих шест мјесеци присутан одлив војника и то специјализованих занимања као што су деминери и руковаоци грађевинских машина. Тешкоћу представља и то што се већи број професионалних војних лица Бригаде (тренутно 48) налази на откоманди у другим јединицама, а некима од њих (20 професионалних војних лица) временски период трајања откоманде дужи је од законом предвиђеног једногодишњег. Такође, приликом откоманди не тражи се сагласност команданта.

На локацији касарне „Рајловац“ одржава се већи број значајних активности и посјета Министарства одбране БиХ и Оружаних снага БиХ за које су кључни људски ресурси (као и материјални) те је услед недостатка персонала и изостанка подршке надлежних из Министарства одбране БиХ и Заједничког штаба Оружаних снага БиХ ова бригада додатно оптерећена.

2. Логистика

У контексту управљања логистичком подршком Бригаде тактичке подршке Оружаних снага БиХ, истакнуто је следеће:

1. Моторна возила

- 658 моторних возила следује Бригаду, а оперативно је 179 моторних возила, при чему је важно нагласити да је велики број возила намијењен и користи се само за одређене потребе. У батаљону војне полиције само 3 моторна возила су оперативна,
 - недостатак резервних дијелова за моторна возила (потребно је набавити резервне дијелове за линију 2 и 3),
 - тренутно нема закључених уговора за технички преглед моторних возила (за ново возило – комби, није урађен препоручени сервис након пређених 15.000 км те се ово возило тренутно не користи).
- 2. Војна униформа:** недостају теренске униформе, укључујући и чизме, постојећи ресурси су истекли, а тренутно на стању нема залиха. Радни комбинезони такође недостају.
- 3. Попуна радно-релејних чворништа опремом** није на задовољавајућем нивоу: бијела техника, посебно пећи, није обезбијеђена. У том контексту, тренутно стање је, како је наведено, „критично“.
- 4. Исхрана припадника Бригаде тактичке подршке Оружаних снага БиХ:** тренутно нема проблема са исхраном. Наведен је примјер несавјесног пословања: недавно је Бригада добила испоруку флаширане воде намијењене за временски период од мјесец дана, а којој рок трајања истиче за 4 дана.
- 5. Опрема у области комуникација и информатичких система:** не добијају нове рачунаре и скенере.
- 6. Опрема Деминерског батаљона:** недостају теренске униформе, намјенске торбе за алат. Моторна возила која користе припадници Деминерског батаљона су лоша, а терени на којима се проводи процес деминирања су често неприступачни, са лошим прилазним путевима.

3. Цивилно-војни послови

Сарадња Бригаде тактичке подршке Оружаних снага БиХ са свим општинама Кантона Сарајево је квалитетна, цјелогодишња и одвија се кроз низ заједничких активности цивилних и војних структура. Бригада на стању нема фото-апарат нити видео-камеру.

4. Финансије и контрола

У овој области евидентна је недовољна персонална попуна. Бригада тактичке подршке Оружаних снага БиХ предложила је попуну ове јединице још једним професионалним војним лицем чина официра, због великог обима послова (за 10 мјесеци текуће године донесено је око 10.000 рјешења за припаднике Бригаде тактичке подршке Оружаних снага БиХ).

У контексту захтјева за дјеловање инспектора, наведено је да се већина захтјева односи на проблеме исплате новчаних накнада које немају карактер плате. Војни повјереник је у текућој години запримио знатан број притужби у овој области, а међу подносиоцима притужби има и професионалних војних лица из Бригаде тактичке подршке Оружаних

снага БиХ. Чини се да су неједнаким и правно неоснованим поступањем војне администрације поједина професионална војна лица оштећена те би у овој области надлежни сектори Министарства одбране БиХ требало да предузму активности с циљем осигурања једнаког поступања јединица и команди Оружаних снага БиХ, а у складу са важећим прописима.

5. Исплата припадљности

У контексту исплате накнада које немају карактер плате, наведено је и то да 36 деминера нису примили ове накнаде за 2017. годину из разлога што у Министарству одбране БиХ „нису унесени подаци“ о томе. Идентичан је случај и са накнадама за трошкове превоза. Бригада је донијела рјешења, али „нису унесени подаци“ у Министарству одбране БиХ.

У својим обраћањима, војни повјереник је упознао присутне са радом Канцеларије војног повјереника у 2017. години, областима у којима је било кршења људских права професионалних војних лица и изразио забринутост због:

1. високог степена прикривања уочених слабости,
2. понављања уочених слабости и неспремности за њиховим отклањањем,
3. избегавања вршења професионалне војне службе повећаним процентом боловања, тренда одлива професионалних војних лица, односно престанка војне службе на основу личног захтјева.

5. САРАДЊА ПАРЛАМЕНТАРНОГ ВОЈНОГ ПОВЈЕРЕНИКА БиХ СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

На основу овлашћења која проистичу из Закона о парламентарном војном повјеренику БиХ ("Службени гласник БиХ", број 51/09), Правилника о сарадњи парламентарног војног повјереника БиХ са Министарством одбране БиХ, Генералним инспекторатом при Министарству одбране БиХ и Оружаним снагама БиХ, број: 01,02-34-6-1428/09, од 05. 01. 2010, те Смјерница о основама сарадње парламентарног војног повјереника БиХ са Институцијом омбудсмена за људска права БиХ број: 01,02-34-6-1429/09, од 24. 12. 2009, војни повјереник је у извјештајном периоду сарађивао са:

- а) Министарством одбране БиХ,
- б) Генералним инспекторатом при Министарству одбране БиХ,
- ц) Заједничким штабом Оружаних снага БиХ,
- д) Институцијом омбудсмена за људска права БиХ.

Посебно је значајна сарадња војног повјереника са Заједничком комисијом за одбрану и безбједност БиХ. Ова сарадња огледа се у заједничким посјетама касарнама и јединицама Оружаних снага БиХ, учешћу војног повјереника на радионицама и конференцијама у организацији Заједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ, заједничком учешћу војног повјереника и чланова ове комисије на семинарима и

конференцијама које организују домаће и међународне организације и институције, као и заједничким посјетама домаћим и страним институцијама.

Војни повјереник је током 2017. године остварио и сарадњу са Заједничком комисијом за људска права Парламентарне скупштине БиХ, која је подразумијевала учешће војног повјереника на Трећој годишњој конференцији о стању људских права и слобода у БиХ у организацији Заједничке комисије за људска права. Успјешна и сврсисходна сарадња Заједничке комисије и војног повјереника, остварена заједничким радом, доприноси реализовању настојања за веће поштовање људских права припадника Оружаних снага БиХ.

Такође, војни повјереник сарађивао је и са међународним организацијама, и то:

- а) Центром за демократску контролу оружаних снага Женева – DCAF,
- б) Мисијом ОЕБС-а у БиХ.

Подршка Центра за демократску контролу оружаних снага Женева (DCAF) Канцеларији парламентарног војног повјереника била је изузетно значајна и током 2017. године. Наиме, захваљујући склопљеном Меморандуму између DCAF-а и Парламентарне скупштине БиХ у погледу пружања подршке у раду Канцеларије парламентарног војног повјереника Босне и Херцеговине, ангажована су два правника који дају пуни допринос у раду Канцеларије и спровођењу овлашћења војног повјереника. Захваљујући овој помоћи, Канцеларија војног повјереника има висок проценат реализације задатих планова за 2017. годину.

Током 2017. Мисија ОЕБС-а у БиХ подржавала је активности војног повјереника приликом његових посјета јединицама и командама Оружаних снага БиХ, као и учешћа на свим конференцијама и радионицама у организацији и уз подршку Мисије ОЕБС-а у БиХ (Будва, Сарајево, Јахорина).

Подршку у раду војног повјереника пружили су и Заједнички колегијум оба дома Парламентарне скупштине БиХ и Секретаријат Парламентарне скупштине БиХ.

6. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ КОЈЕ ЈЕ КАНЦЕЛАРИЈА ПАРЛАМЕНТАРНОГ ВОЈНОГ ПОВЈЕРЕНИКА БиХ РЕАЛИЗОВАЛА ТОКОМ 2017. ГОДИНЕ

5.1. Међународне конференције

Парламентарни војни повјереник БиХ учествовао је на семинару о ОЕБС-овом Кодексу понашања у војно-политичким аспектима безбједности, који је, у организацији Мисије ОЕБС-а у Босни и Херцеговини, одржан у Будви од 15. до 18. 05. 2017.

Војни повјереник активно је учествовао на семинару у активностима у оквиру радних група, као и у дискусијама вођеним о самом Кодексу понашања.

Кодекс понашања, усвојен 1994. године, садржи принципе који служе као смјернице за све државе чланице ОЕБС-а у војно-политичким питањима.

Војни повјереник учествовао је на 94. Роуз Рот семинару Парламентарне скупштине НАТО-а који је одржан у Сарајеву од 21. до 23. марта 2017.

У фокусу разматрања учесника семинара била су главна политичка питања у региону Западни Балкан, те нестабилност у региону МЕНА (Средњи исток и сјеверна Африка) и на Западном Балкану и извјештај посебне групе за Медитеран и Блиски исток, као и изазови у вези са мигрантским кризама и ситуацијом након тзв. арапског прољећа и импликацијама на Западни Балкан, те питања у вези са тероризмом и радикализмом.

Војни повјереник учествовао је на Деветој међународној конференцији институција омбудсмена за оружане снаге (9. ICOAF) која је, у организацији Женевског центра за демократску контролу оружаних снага (DCAF) и Канцеларије омбудсмена за жалбе оружаних снага Уједињеног Краљевства, одржана у Лондону од 8. до 10. октобра 2017, о теми: “Морални компас оружаних снага – како институције омбудсмена могу срушити баријере да би постигли промјене”.

Првог дана конференције еминентни излагачи и омбудсмени обрађивали су теме које се односе на улогу институција омбудсмена унутар етичких и легалних граница, етичку праксу у институцијама омбудсмена и оружаним снагама као и тему о бризи за ментално здравље војних лица. Другог дана конференције у оквиру радних група расправљало се о адресирању потреба посебних група у оружаним снагама, о бризи о учесницима међународних мисија као и о теми која се односи на питање зашто припадници оружаних снага нерадо подносе жалбе институцијама омбудсмена.

Осим активног учешћа на конференцији и излагања у оквиру рада у радним групама, војни повјереник имао је низ билатералних сусрета са колегама из земаља учесница, као и посебан радни састанак са представницима DCAF-а гдје је било говора о организацији 11. ICOAF-а, чији ће домаћин бити Босна и Херцеговина.

5.2. Остале активности које је Канцеларија војног повјереника реализовала током 2017. године

У обављању парламентарне контроле рада и других питања у области заштите људских права и слобода везаних за професионална војна лица и кадете у Оружаним снагама БиХ, осим поступања по притужбама, током 2017. године реализован је и читав низ других активности које су рад Канцеларије учиниле ефикаснијим и препознатљивијим. У дијелу који слиједи дајемо податке о састанцима војног повјереника, посјетама касарнама и јединицама Оружаних снага БиХ, учешћу на конференцијама, те осталим активностима које су предузимане с циљем потпуног функционисања Канцеларије, с једне стране, те извршавања законских овлашћења, с друге стране. Војни повјереник је током 2017. године, исказано по мјесецима, имао активности како слиједи:

Јануар 2017.

- 13. 01. 2017. - присуствовао Божићном пријему, који је у организацији замјеника министарке одбране БиХ одржан у касарни „Козара“ у Бањалуци,

Фебруар 2017.

- 28. 02. 2017. – учествовао на годишњој конференцији о обуци ОСБиХ за 2016. годину, Дом ОСБиХ, Сарајево,

Март 2017.

- 02. и 03. 03. 2017. – представници Канцеларије војног повјереника учествовале на Симпозијуму о војној психологији, Дом ОСБиХ, Сарајево,
- 07. 03. 2017. – учешће на годишњој анализи из области управљања персоналом Министарства одбране БиХ и Оружаних снага БиХ за 2016. годину, Дом ОСБиХ, Сарајево,
- 09. 03. 2017. –учествовао на годишњој конференцији инспектора ОСБиХ,
- 15. 03. 2017. – ненајављена посјета 1. пјешадијском батаљону 4. пјешадијске бригаде Оружаних снага БиХ, касарна „Анте Бруно Бушић“ у Ливну,
- 16. 03. 2017. – ненајављена посјета 2. пјешадијском батаљону 6. пјешадијске бригаде Оружаних снага БиХ, касарна “Адил Бешић” у Бихаћу,
- 21. до 23. 03. 2017. - учешће на 94. Роуз Рот семинару Парламентарне скупштине НАТО-а, Сарајево,
- 28. 03. 2017. – присуствовао свечаности поводом примопредаје дужности команданта ЕУФОР-а, база Бутмир,
- 28. 03. 2017. – војни повјереник са члановима Заједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ боравио у посјети Министарству одбране БиХ и Заједничком штабу ОСБиХ – презентација прегледа одбране,
- 30. 03. 2017. – одржао предавање студентима Факултета за криминалистику, криминологију и безбједносне студије о заштити људских права ПВЛ и кадета ОСБиХ, зграда Парламентарне скупштине БиХ.

Април 2017.

- 03. 04. 2017. –примио у наступну посјету команданта ЕУФОР-а у БиХ генерал-мајора Антона Валднера,
- 14. 04. 2017. –присуствовао обиљежавању 12. годишњице 2. пјешадијског (ренцерског) пука Оружаних снага БиХ, које је одржано у касарни „Рајловац“ у Сарајеву,
- 26. 04. 2017. – учешће на Трећој годишњој конференцији о стању људских права и слобода у Босни и Херцеговини, која је, у заједничкој организацији Заједничке комисије за људска права Парламентарне скупштине БиХ и Мисије ОЕБС-а у БиХ, одржана у Неуму.

Мај 2017.

- 04. 05. 2017. – учешће војног повјереника и чланова Заједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ на годишњој анализи противминских акција Оружаних снага БиХ, која је одржана у касарни „Здравко Челар“ у Дервенти,
- 04. 05. 2017. – војни повјереник са члановима Заједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ боравио у радној посјети Инжењеријском батаљону Бригаде тактичке подршке Оружаних снага БиХ, смјештеном у касарни „Здравко Челар“ у Дервенти,
- 04. 05. 2017. – радна посјета војног повјереника и чланова Заједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ складишту наоружања и војне опреме „Рабић“ у Дервенти, које је у саставу Команде за подршку Оружаних снага БиХ,
- 09. 05. 2017. – војни повјереник и предсједавајући Заједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ разговарали са представницима ЕУРОМИЛ-а – Европске организације војних удружења и синдиката које је предводио предсједник удружења Емануел Јакоб као и са представницима ОДИХР -а (Канцеларија за демократске институције и људска права ОЕБС-а) са шефом Сектора за људска права Омером Фишером на челу,
- 10. 05. 2017. – састанак војног повјереника и чланова Заједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ са представницима војно-дипломатског кора који су акредитовани у БиХ,
- 11. 05. 2017. - војни повјереник и предсједавајући Заједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ сусрели су се са члановима Парламентарне комисије за Савезну војску Републике Аустрије као и Савезног министарства одбране и спорта Аустрије,
- 12. 05. 2017. – присуствовао свечаној церемонији поводом обиљежавања Дана 3. пјешадијског пука (Република Српска) Оружаних снага БиХ, одржаној у касарни „Козара“ у Бањој Луци,
- 15 - 18. 05. 2017. – учешће војног повјереника на семинару о ОЕБС-овом Кодексу понашања у војно-политичким аспектима безбједности, који је, у организацији Мисије ОЕБС-а у Босни и Херцеговини, одржан у Будви,

- 22. 05. 2017. –присуствовао Дану уважених званица вјежбе „Динамичан одговор 17-5“ који је уприличен у касарни „Мика Боснић“ на Мањачи.

Јуни 2017.

- 01. 06. 2017. – присуствовао церемонији свечаног испраћаја пјешадијске јединице из састава 5. пјешадијске бригаде Оружаних снага БиХ у мисију подршке миру „Одлучна подршка“ у Исламској Републици Авганистан, у касарни „Дубраве“ у Живиницама.
- 05. 06. 2017. - ненајављена посјета Команди за обуку и доктрину Оружаних снага БиХ, Травник.
- 06. и 07. 06. 2017. – учешће на Годишњем састанку представника комисија за одбрану и безбједност земаља Југоисточне Европе, који је, у организацији Заједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ, Центра за безбједносну сарадњу у Југоисточној Европи (RACVIAC), Мисије ОЕБС-а у Босни и Херцеговини, те Центра за цивилну контролу оружаних снага (DCAF) из Женева, одржан у Сарајеву.
- 15. 06. 2017. – присуствовао Финалној конференцији Пројекта Превентива која се односила на успостављање одрживог систематичног одговора на проблем и очување менталног здравља припадника Министарства одбране БиХ и Оружаних снага БиХ.
- 27. 06. 2017. –присуствовао свечаности поводом примопредаје дужности команданта Штаба НАТО-а у Сарајеву између досадашњег команданта бригадног генерала Жизел М. Вилц и новог команданта бригадног генерала Роберта А. Хјустона, која је уприличена у бази Бутмир у Сарајеву.
- 29. 06. 2017. – присуствовао је церемонији дочека јединице из састава 6. пјешадијске бригаде Оружаних снага БиХ из мировне мисије у Исламској Републици Авганистан, која је уприличена у Касарни „Козара“ у Бањалуци.

Јули 2017.

- 11. 07. 2017. – примио у посјету војног аташеа Грчке у Босни и Херцеговини бригадира Васиљоса Каравелиса.
- 18. 07. 2017. – пријем код кинеског првог бригадира – војног аташеа Народне Републике Кине.
- 21 - 23. 07. 2017. – војни повјереник заједно са члановима Заједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ боравио у посјети Одбору за безбједност и одбрану Скупштине Црне Горе.

Септембар 2017.

- 13. 09. 2017. – посјета полазницима Основне официрске обуке који су у том периоду боравили у 6. пјешадијској бригади Оружаних снага БиХ, у касарни „Козара“ у Бањалуци.

- 26. 09. 2017. - учешће на међународној конференцији о теми „Свеобухватни приступ националној безбједности - суочавање са изазовима у БиХ и региону у свјетлу сарадње и перспективе НАТО-а“, Центар за безбједносне студије, Сарајево.

Октобар 2017.

- 08 - 10. 10. 2017. – учешће на Деветој међународној конференцији институција омбудсмена за оружане снаге (9. ICOAF) која је, у организацији Женевског центра за демократску контролу оружаних снага (DCAF) и Канцеларије омбудсмена за жалбе оружаних снага Уједињеног Краљевства, одржана у Лондону о теми: “Морални компас оружаних снага – како институције омудсмена могу срушити баријере да би постигли промјене”.
- 17. 10. 2017. - присуствовао је 10. стратешком политичко-војном семинару, који је, у организацији Министарства одбране БиХ, Мисије ОЕБС-а у БиХ и Амбасаде Савезне Републике Њемачке у БиХ, одржан 17. 10. 2017. у Дому Оружаних снага БиХ о теми: „Кибернетичка безбједност у Министарству одбране и Оружаним снагама БиХ“.

Новембар 2017.

- 27. и 28. 11. 2017. – учествовао је на Десетој прегледној конференцији о поштовању безбједносних обавеза Босне и Херцеговине према ОЕБС-у и УН-у, која је у организацији Мисије ОЕБС-а у Босни и Херцеговини и уз подршку Уједињених нација и Министарства иностраних послова БиХ, одржана у хотелу „Термаг“ на Јахорини.
- 30. 11. 2017. – присуствовао је обиљежавању 12. годишњице Оружаних снага БиХ, касарна „Рајловац“ и Дом Оружаних снага БиХ.

Децембар 2017.

- 04. 12. 2017. – присуствовао је церемонији свечаног испраћаја пјешадијске јединице из састава 4. пјешадијске бригаде ОСБиХ у мисију подршке миру “Одлучна подршка“ у ИР Авганистан, касарна „Божан Шимовић“, Чапљина.
- 22. 12. 2017. – ненајављена посјета Бригади тактичке подршке Оружаних снага БиХ у касарни „Рајловац“ у Сарајеву.
- 29. 12. 2017. – присуствовао свечаној церемонији полагања заклетве и потписивања уговора 145 кандидата који су успјешно завршили основну војничку обуку у Центру за основну обуку у Пазарићу.

ПАРЛАМЕНТАРНИ
ВОЈНИ ПОВЈЕРЕНИК
Бошко Шилеговић

- 26. 09. 2017. - учешће на међународној конференцији о теми „Свеобухватни приступ националној безбједности - суочавање са изазовима у БиХ и региону у свјетлу сарадње и перспективе НАТО-а“, Центар за безбједносне студије, Сарајево.

Октобар 2017.

- 08 - 10. 10. 2017. – учешће на Деветој међународној конференцији институција омбудсмена за оружане снаге (9. ICOAF) која је, у организацији Женевског центра за демократску контролу оружаних снага (DCAF) и Канцеларије омбудсмена за жалбе оружаних снага Уједињеног Краљевства, одржана у Лондону о теми: “Морални компас оружаних снага – како институције омудсмена могу срушити баријере да би постигли промјене”.
- 17. 10. 2017. - присуствовао је 10. стратешком политичко-војном семинару, који је, у организацији Министарства одбране БиХ, Мисије ОЕБС-а у БиХ и Амбасаде Савезне Републике Њемачке у БиХ, одржан 17. 10. 2017. у Дому Оружаних снага БиХ о теми: „Кибернетичка безбједност у Министарству одбране и Оружаним снагама БиХ“.

Новембар 2017.

- 27. и 28. 11. 2017. – учествовао је на Десетој прегледној конференцији о поштовању безбједносних обавеза Босне и Херцеговине према ОЕБС-у и УН-у, која је у организацији Мисије ОЕБС-а у Босни и Херцеговини и уз подршку Уједињених нација и Министарства иностраних послова БиХ, одржана у хотелу „Термаг“ на Јахорини.
- 30. 11. 2017. – присуствовао је обиљежавању 12. годишњице Оружаних снага БиХ, касарна „Рајловац“ и Дом Оружаних снага БиХ.

Децембар 2017.

- 04. 12. 2017. – присуствовао је церемонији свечаног испраћаја пјешадијске јединице из састава 4. пјешадијске бригаде ОСБиХ у мисију подршке миру “Одлучна подршка“ у ИР Авганистан, касарна „Божан Шимовић“, Чапљина.
- 22. 12. 2017. – ненајављена посјета Бригади тактичке подршке Оружаних снага БиХ у касарни „Рајловац“ у Сарајеву.
- 29. 12. 2017. – присуствовао свечаној церемонији полагања заклетве и потписивања уговора 145 кандидата који су успјешно завршили основну војничку обуку у Центру за основну обуку у Назарићу.

